

<http://rcin.org.pl>

Na

PUBLICZNY POPIS

Kandydatów Stanu Nauczyciel-
skiego.

i

Uczniów Szkoły Wzorowej

W INSTYTUCIE NAUCZYCIELI ŁOWICKIM

Odprawiać się mający dnia 3go Września
b. r. z rana od godziny 8m^éy do 12t^éy,
po południu od 2giey do 6t^éy.

Szanownych Członków Dozoru Sakólnego

i

Wszystkich Przyjaciół Oświecenia
zaprasza.

J. N. SIEWIELUNSKI

Rektor tegoż Instytutu.

W Łowiczu 1810.

<http://rcin.org.pl>
BIBLIOTEKA

20.008

<http://rcin.org.pl>

Rok temu dobiega, iak ta Szkoła z Nank popis czyniła, a ile chlubna z dzielney do tąd opieki Rządu, tyle dziś dla siebie upatruie szczęścia, że mieć będzie i teraz świadkami Tych, pod których opinii warownią wznosić się coraz bardziéy potrafi. Choć mały w prawdzie teyże Szkoły działania zakres, i w oczach wielu mniejszey ona iest wagi, iednak zewszystkiem powiedzieć nie można iż iéy potrzeba wcale się widzieć nie daie. Z iakiegokolwiek zważemy ią względu, zawsze się tyle przynajmniéy okaże, że iest iednym z tych środków, które na oświecenie ludu działać mają; a iezelić dobroczynna staranność Rządu, nikogo od tego wyłączać nie chce, i wszyscy iego potrzebę uznają, tedy i to nie może nie mieć znaczenia co do zwiększenia zamiarów ogólnych dąży. Daremne byłyby może chęci, daremne usiłowania, gdyby zbywało na tych, co uszczuć

mają owe nadzieie, które są skutkiem oświec-
 nego wieku. Ale nie dosyć jest ieszcze na
 tém, by mieć dostatkim Nauczycieli, trzeba się
 starać raczey i o to, by ci przeznaczeniu swe-
 mu odpowiedzieli. Jeżeli zaś, według zdania
 wielu, Nauczycielstwo nazwie się sztuką, musié
 iakiegoś wprzód potrzebować przygotowania,
 aby się temu zadosyć tém pewniéy stało, co
 sobie przez nie Kray mógł zamierzyć. Gdy
 więc w tym względzie, Szkołę tę wezmiem za
 miejsce przygotownicze, niewiem czyli tém sa-
 mem potrzeba iey się iuż nie okaże — Kiedy
 zaś od tego wszystko zawisłem, iakie jest ka-
 żdego przygotowanie się a większý ieszcze dla
 Kraju bydz musi wagi, iaki duch ożywia tych
 serca, którzy mają wkładać Narodowey Mło-
 dzi pierwsze oswiaty nasiona, i z nich wydać
 owe dla Kraju pociechy, iakich od dawna wy-
 gląda; zatem abyście, przekonać się mogli iakie
 uczących się i Nauczycieli były usiłowania, by
 temu należycie odpowiedzieć i nakładów Kraju da-
 remnemi nie czynić, raczycie to swiatli Mężowie!
 mieć na łaskawey uwadze, czego się w ciągu
 całego Roku uczyło,

SZKOŁA KANDYDATOW

PEDAGOGIKA I METODYKA:

Oddział II. miał sobie wyłożone niektóre części tej Nauki, które z przysłuchania się o powiadaniu Nauczyciela, na papier przenosił, jako to: wyjaśnienie wyrazu *Pedagogika* — Co jest Edukacya i w czym się różni od Instrukcyi — Jaki cel Edukacyi i co iey przedmiotem — Jlorako ta uważaną być może, i od czego zawisła dobra Edukacya i Instrukcyja — Czego uczy Metodyka — Jakich Nauk uczyć mamy w Szkołach niższych, i jakim sposobem każdej w szczególności — Od czego zawisło dobre urządzenie Szkoły — Co Nauczyciel czynić winien, aby sobie zasłużył na zaufanie i miłość u wszystkich — Jakim Nauczyciel ma być w Szkole — Czy może karać dzieci cielesnie i za jakie przestępstwa i t. d. Nauczał *Rektor*.

JĘZYK POLSKI.

Oddział I. przechodząc Grammatykę na Klasę I. miał objaśnionem wszystkie części mowy, odmianę Imion tak rzeczownych iak przymiotnych przez ich rodzaje, liczby i przypadki. Oprócz tego dla wprawy w ortograficzne pisanie, pisał na tablicy różnych Autorów wyimki, i te co do błędów poprawiał. Nauczał *J.P. Chojnacki*.

Oddział II. uczył się Grammatyki na Klasę II. uważając jakie są cechy poznawania Imion rzeczownych, przymiotnych, iaka ich odmiana, i poczem poznać, które do jakiej formy należą. Jakie jest przypadkowanie Zaimekóv nieforemnych i Imion ułomnych. Jak się czauią słowa polskie, ilorakie są i jakie cechy służą każdey słów formie. Co są Postaci czyli figury grammatyczne i które z nich przednieysze. Wczem pomocne czytanie Książek, na co w niem szczególniey bacznosc dawać potrzeba, i ilorakie jest.

Ku wprawie zaś w styl, służyły różne wypracowania pismienne, szczególniey do uwag Pedagogicznych sciągające się. Nauczał *Rekór*.

JĘZYK NIEMIECKI.

Oddział II. Począwszy od czytania, przecho-
dził prawidła grammatyczne tak wyrazów odmiennych jako i nieodmiennych, a po zaznajomieniu się z częścią Grammatyki, tłumaczył z iednego Języka na drugi uważając różnosc w szykowaniu wyrazów i własność z nich każdego, na koniec dla większey wprawy, czynione były na piśmie różne naśladowania łatwieyszych Autorów niemieckich, a poprawne w Książki na czysto w pisywane zostały. Nauczał *Rektor*.

ARYTMETYKA:

Oddział I. miał cztery działania liczb prostych i składanych, i wszelkie z nich zadania tak z głowy iak i na tablicy odbywał. Nauczał JP. *Pagowski.*

Oddział II. rozwiązywał wszelkie przykłady czterech działań w ułamkach i reguły trzech prostey i odwrotney. Nauczał JP. *Choynecki.*

MECHANIKA.

Oddział II. Poznając niektóre Machiny, służące ku dzwiganiu pewnych ciężarów z mnieyszą siłą, miał wyłożone o drągu — wadze rozmaitey — Kołach — blokach — wni pochyley — klinie — szrubie it. d. Nauczał. JP. *Choynecki.*

HISTORYA NATURALNA.

Oddział I. i II. słyszał o zwierzętach domowych i dzikich, ich użytku, szkodzie i sposobie ich utrzymywania. Z Nauki roślin miał szczególniey o Krajowych, ich podziale i skutkach względzie lekarskim Nauczał. JP. *Choynecki.*

FIZYKA.

Oddział II. Wiedząc znaczenie tego wyrażenia i po

pożytki tey całej Nauki, poznawał ilorakię są własności ciał, co się przez każdą rozumie, i która z nich nayważniejsza. Jaka własność ognia, ciepła, powietrza, wody i t. d. Jakie własności elektrycznego ognia, i w których ciałach naywięcey się zayduje. Nauczał. *Rektor.*

J E O G R A F I A.

Oddział II. miał o Państwach Europy, ich granicach, wielkości, powietrzu, górach, rzekach, handlu, mieszkańcach i miastach znaczniejszych, a szczegó niey w całej obszerności o Xięstwie Warszawskiem. Dla lepszego zaś wyobrażenia położenia każdego Kraju, rysowane były karty, przez każdego z uczących się. Nauczał. *JP. Łagowski.*

Oddział I. przysłuchiwał się tey Nauce w Klasie III. Szkoły Wzorowéy.

H I S T O R Y A.

Oddział I. Czytał Historią polską X. Wagi od Lecha, aż do Ludwika Krola Węgierskiego. Nauczał. *JP. Łagowski.*

Oddział II. Przechodził w krótkości część Historii powszechney, to jest od Stworzenia Swiata aż do Narodzenia Chrystusa Pana, którą na sześć główniejszych peryodów podzieliło się. Nauczał. *JP. Choyacki.*

Z NAUKI PRAWA:

Oddział II. przysłuchując się tej Nauce uważał stan pierwiastkowy ludzi — Co było przyczyną skojarzenia pierwszych towarzystw — Do czego posłużyła różnaitość potrzeb i różność słonności człowieka — Skąd wynikł Rząd — Skąd prawo — Różność praw i wieloraka zwierzchność — Czego po każdym Kraju żądać może — Jakie są powinności każdego względem Kraju, i co ieden względem drugiego czynić winien i t. d. Naucz. *Rektor.*

Z NAUKI MORALNEY i RELIGII.

Oddział I. i II. Nauczyciel starał się dać poznać, na czem istotnie zawisła szczęśliwość człowieka, i co nam daje poznać które są rzeczy złe, a które dobre etc. etc. Oprócz tego mieli o Bogu, przymiotach Jego i życie Jezusa Chrystusa.

Naucz. *JP. Choynacki.*

Z FIZYOLOGII.

Oddział I. i II. słyszał szczególniej, o Kościach, Ciele, Skórze, Krtani, żołądku, płucach, sercu, żyłach, nerwach, zębach, oczach, słuchu i t. d. Przy wykładaniu tej Nauki, Nauczyciel wskazał pospolite sposoby utrzymania całego człowieka przy zdrowiu i w czerstwości. Naucz. *JP. Choynacki.*

OGRODNICTWO i EKONOMIKA.

Oddział I i II. Oprócz wprawy praktyczney w ogrodzie, były im podane niektóre zasady teoryczne, względem zakładania ogrodów, i w nich rozmnazania drzew i roślin różnego gatunku. Z Ekonomiki dawane było o podziale i uprawie gruntu, poprawie łąk, i chodowaniu bydła. Naucz. *Rektor.*

KALLIGRAFIA.

Dla wprawy w piękne pisanie, pisywali codzień po godzinie w przytomności

Naucz. *JP. Chojnackiego.*

SZKOŁA WZOROWA.

POZNAWANIE LITER.

Klasa I. Wprawiając się naprzód w dobre wymawianie, uczyła się poznawania liter, i te na tabliczkach kreśliła. Nauczał Kandydat *Cywiński.*

CZYTANIE.

Klasa II. Czytała na Książeczkach Elementarnych Igo oddziału przez Fiszera wydanych. Naucz. Kandyd. *Bujakiewicz.*

Klasa III. Wkładała się w czytanie różnych rę-

kopismów i Ksiąg gockimi literami drukowanych, treści zaś rzeczy przeczytanych opowiadała. Naucz. *JP. Choynecki.*

Klasa II. Dziewcząt uczyła się czytać na Książeczkach II. Oddziału przez Fiszera wydanych, a rzeczy przeczytane rozbierała.
Naucz. Kandyd. *Kruczkowski.*

CZYTANIE NIEMIECKIE:

Klasa II. Na książeczkach Fiszera, literami łacińskimi drukowanych czytać poczyniała.
Naucz. Kandyd. *Bajakiewicz.*

Klasa III. To co czytała na Książkach niemieckich II. oddziału przez Fiszera wydanych, tłómaczyła na polskie.
Naucz. Kandyd. *Schneider.*

RACHUNKI.

Klasa I. Uczyła się liczenia za pomocą rzeczy ilości wyobrażających od 1. aż do 20., i znaki tych liczb kreśliła.
Naucz. Kandyd. *Cywiński.*

Klasa II. przechodziła cztery działania proste na tablicy, i różne zadania do tych działań ściągające się, z pamięci sposobem Pestalozzowego rozwiązywała.

Naucz. Kandyd. *Orzeszkowski.*

Klasa

Klasa II. Dziewcząt, podobnym sposobem jak i Klasa II. chłopców, w osobney Klassie rachować uczyła się.

Nancz. Kandyd. *Skwariski.*

Klasa III, a, Z pamięci rozwiązywała zadania czterech działań i reguły trzech prostey, dochodziła stosunków liczb całkowitych i ułomków, a to sposobem *Pestalozzowego.*

b, Na tablicy robiła przytrudniejsze zadania czterech działań liczb różnego gatunku, i reguły trzech prostey.

ORTOGRAFIA.

Klasa II. Dla wprawy pisali Uczniowie tej Klasy, z początku myśli krótkie, daley różne bajeczki które co do pisowni z pomocą Nauczyciela poprawiali. Nauczał w tej Klassie Kandydat *Gibasiewicz*, a dla jego choroby zastępuje go Kandyd. *Gzdebski.*

Klasa III. Maiąc dyktowane niektóre wyimki łatwey osnowy, lub też o powiadane, te na papierze pisali. Prócz tego: uczyła się ta Klasa, pisania biletów, kwitów, zaświadczeń, kontraktów, rejestrzyków, co oraz za wprawę w stylu służyć miało.

Naucz. JP. *Choynacki.*

Klasa II. Dziewcząt uczyła się podobnymże spo-

spółobem iak Klasa II. chłopców, pisać ortograficznie. Naucz. Kandyd. *Kruczkowski*.

J E O G R A F I A.

Klasa III. Uczniowie tej Klasy, powziawszy wyobrażenie Kuli ziemskiej, i nauczywszy się iey podziału na części świata, przystąpili do Europy, iey podziału, znajomości granic, gór, rzek, miast znaczniejszych każdego państwa, iego produktów, handlu, mieszkańców, w którym to względzie przeszli tylko X. Warszawskie i państwa Ligi Reńskiej. Naucz. Kandyd. *Melerowicz*.

Klasa II. Dziewcząt miała o Europie, iey granicach, podziale i Miastach Stołecznych każdego Państwa. Naucz. Kandyd. *Jzdebski*.

H I S T O R Y A N A T U R A L N A.

Klasa III. Mając sobie uczynione wyobrażenie tej Nauki, i na Królestwa ją podzieliwszy: przedsięwziętem było Królestwo roślin, gdzie szczególniej traktowało się o zbożach, drzewach owocowych i innych roślinach, mając wzgląd na ich użytek ekonomiczny. Naucz. Kandyd. *Orzeszkowski*.

Klasa II. Dziewcząt. słyszała szczególniej o roślinach przedzodaynych, kuchennych i tych, których się same Korzenie używa,

oraz namieniło się w krótkości o sposobie ich rozmnażania i ulepszenia.

Naucz. Kandyd. *Skwariski.*

CWICZENIA ROZUMOWE.

Które Katechetycznym sposobem.

Z Klasą II. i III. w Nauce Moralney odbywać będzie Kandydat *Melerowicz.*

Z Klasą I. i II. względnie religijnym odbywać będzie Kandydat *Orzeszkowski.*

Z Klasą I. względnie wzbudzającym uwagę dzieci odbywać będzie Kandydat *Kruczkowski.*

NAUKA O ZDROWIU.

Klasa III. Miała podane pospolite sposoby utrzymania zdrowia, oraz iak się zachować należy w czasie chorób i po chorobie. Nauczał JP. *Choynacki.*

Kalligrafia i rzemieślnicze rysunki.

Dla w prawy w piękne pisanie, naśladowali Uczniowie ręczne wzory, sławniejsze czynny z Historyi polskiey obeymujące; niektórzy zaś wprawniejszą rękę w pisanie mający, rysowali różne figury za pomocą cyrkla i linii.

ADAMSKI INSTYTUT
BIBLIOTEKA
ul. Nowy Świat 7
Tel. 26-68-69

<http://rein.org.pl>

